

Aihe Tenojoen kalastussäännön vuotta 2022 koskevat täsmennykset

Viite Lausuntopyyntö 11.3.2022 Maa- ja metsätalousministeriö | Luonnonvaraosasto
7.3.2022 VN/7259/2022 , VN/7259/2022-MMM-1

Määräaika 28.03.2022 mennessä

Toimitus kirjaamo.mmm@gov.fi

Tenon kiinteistönomistajat ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto yhdistyksen jäseniä koskevassa asiassa.

Lausunto

Tenojoen kalastussäännön vuotta 2022 koskevat täsmennykset eivät vastaa valtiosopimuksen (SopS 42/2017) artiklassa 6. annettua valtuutta poiketa kalastussäännön määräyksistä. Siten asetusluonnoksen mukainen asetus ei asiantuntijoidemme näkemyksen perusteella olisi lakiin perustuva.

Suomen ja Norjan välisessä sopimuksessa kalastuksesta Tenojoen vesistössä (SopS 42/2017), sen artiklassa 6, kohdassa 1 sanotaan:

”Hallitukset tai niiden määräämät viranomaiset voivat tämän sopimuksen 1 artiklassa mainitun tavoitteen saavuttamiseksi ja kummankin osapuolen kansallisen lainsäädännön puitteissa sopia kalastussäännöstä poikkeavista määräyksistä, jos se on välttämätöntä kalakantojen elinvoimaisuuden turvaamiseksi, heikentyneiden tai heikentymisvaarassa olevien kalakantojen suojelemiseksi tai elvyttämiseksi taikka jos kalakantojen tila sen sallii”. (alleviivaus lausujalta)

Suomen kansallinen lainsäädäntö (PL 20 §, Vastuu ympäristöstä) edellyttää, että vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta kuuluu kaikille. Julkinen valta ei voi vapauttaa vastuusta ketään henkilöä tai henkilöryhmää etnisen perusteen tai asuinpaikan perusteella. Sama koskee kalastuksessa myös eri pyyntimuotoja, ellei julkinen valta kykene osoittamaan, että jokin pyyntimuoto ei vaarantaisi Tenojoen luonnonvaraista lohikantaa.

Virallisella tutkimustiedolla on osoitettu, että Tenojoen luonnonvaraisen lohikannan tila on erittäin huono ja tähän tutkimustietoon perustuen lohien kalastaminen koko Tenojoen vesistöalueella on päätetty kieltää. Kielto rajoittaa kaikkien suomalaisten henkilöiden kiinteistöihin perustuvien kalastusoikeuksien käytön Tenojoen vesistössä luonnonvaraisen lohien kalastamiseen.

Mikään erityinen peruste ei voi ohittaa Suomen perustuslain ympäristövastuun velvoitetta. Perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeudet, joihin vastuu ympäristöstä kuuluu.

Koska Suomen ja Norjan välisessä sopimuksessa kalastuksesta Tenojoen vesistöissä on myös rajoitettu kiinteiden pyydysten käyttöoikeus Suomen perustuslain, Suomen kiinteistölakien ja Suomen kalastuslain määräyksistä ja perusteista poikkeavasti, johtaisi tällaisten pyydysten käytön vapauttaminen myös muihin lainsäädännön alaan lukeutuviin ongelmiin. Tällaisia olisivat mm. poikkeamat yhdenvertaisuuden ja omaisuudensuojan perusoikeuksissa.

Minkään etnisen ryhmän kulttuuriin vetoaminen ympäristövastuun poistamiseksi heiltä ei ole perusteltua, koska Tenojoen luonnonvaraisen lohikannan vaarantaminen vaarantaa samalla kaiken lohienkalastuskulttuurin alueella.

Mikäli julkinen valta päättää Tenojoen lohienkalastuksen kiellosta tai kiellon kumoamisesta, tulee se koskea kaikkia kalastajia ja kaikkea kalastusta. Kalastuksen määrän rajoituskin tulee kohdentaa yhdenvertaisesti kaikkiin Tenojoen lohien kalastukseen oikeutettuihin ja kaikkiin kalastusmuotoihin.

Kun virallisen tutkimustiedon perusteella Tenojoen luonnonvaraisen lohikannan tila on edelleen huono, tulee Suomen kansalliseen lainsäädäntöön perustuen pitää lohienkalastuksen täyskielto voimassa. Verkkokalastus on valikoimaton kalastusmuoto ja tappaa kaiken saaliin. Suurten emokalojen tappaminen parhaana Tenojoen lohien nousuajankohtana ei voi olla perusteltua.

Pöytäkirjassa sovittu verkkokalastuksen vapauttaminen ei voi tapahtua Suomen kansallisen lainsäädännön puitteissa. Suomen valtioneuvoston edustajien tulee neuvottelukunnan työssä ja neuvotteluissa Norjan kanssa huolehtia Suomen kansallisen lainsäädännön toteutumisesta. Sellaista pöytäkirjaa ei tule hyväksyä, jossa kansallinen lainsäädäntö ei toteudu.

Seinäjoella 28.03.2022

Veikko Rintamäki, puheenjohtaja

Tenon kiinteistönomistajat ry

veikko.rintamaki@tieto-ohjaus.fi

0400951566